

Ook grijze ondernemers vergroten de economische koek

Johan Albrecht
Senior Fellow

In de Verenigde Staten wordt bijna 30% van de nieuwe ondernemingen opgericht door mensen ouder dan 55 jaar. Werknemers ouder dan 70 zijn allesbehalve een unicum in heel wat landen. Ouderen vergroten zo de economische koek en scheppen kansen voor jongeren. Het economische potentieel van ouderen wordt in België amper benut. Toch zijn onze 'moderne ideeën' over de oude dag makkelijk te weerleggen. Wie vecht er immers in de frontlinies van Alexander De Grote?

In België bedraagt de gemiddelde effectieve pensioneringsleeftijd ongeveer 59 jaar. Dan begint een periode van wat in gelegenheidstoespraken wordt omschreven als 'welverdiende rust'. De Belgische overheid traketeert werknemers uit de private sector op een laag pensioen

maar compenseert dit door het genereus uitdelen van extra pensioenjaren. Zo konden vijftigduizend openstaande vacatures niet beletten dat duizenden bruggepensioneerden in het recente verleden al mochten gaan rusten vanaf 50 jaar. Zij mogen drie decennia vullen met rustig wandelen, onkruid wieden en lekker veel televisie kijken. Zalig toch?

De excessen van het brugpensioen zijn voorlopig bezworen maar toch blijft onze maatschappij zoeken naar de juiste balans tussen leeftijd en economische activiteit. De vergrijzing wordt altijd gepresenteerd als een probleem, het rendement van werknemers zou sterk dalen vanaf 45 jaar en intussen staat het jonge talent te trappelen van ongeduld. Vijftigplussers krijgen de expliciete en impliciete boodschap om plaats te maken en in hun schulp te kruipen.

Wat een contrast met landen waarin geen leeftijd staat op talent, inzet, activiteit en productiviteit. In de Verenigde Staten wordt bijna 30% van de nieuwe ondernemingen opgericht door mensen ouder dan 55

Ook grijze ondernemers vergroten de economische koek

jaar. Met hun ondernemingsinitiatief laten deze jonge Amerikaanse senioren nipt de leeftijdscategorie van 45 tot 54 jaar achter zich. In de VS is er ook geen verplichte pensionering – discriminatie op basis van leeftijd is verboden – en in de leeftijdscategorie tussen 65 en 74 jaar is nog 23% actief als werknemer. Hiervan werkt een groot aandeel als kenniswerker zoals ingenieur. Het zijn dus niet allemaal grijze liftboys... De Amerikaanse situatie is niet uniek want ook in Japan en Korea zijn er heel wat werknemers ouder dan 70 jaar.

Hoe meer oudere werknemers en ondernemers, hoe groter de economische koek, hoe ruimer de fiscale basis en hoe meer kansen voor jongeren. Oudere werknemers zijn geen concurrenten voor jongeren. Het aantal jobs is geen vaste grootte maar wordt bepaald door de attractiviteit van het aanbod van arbeid. In een attractieve economie wordt spontaan arbeid aangeboden terwijl in een bestraffende economie massaal geactiveerd moet worden.

Er zijn enkele logische verklaringen voor de initiatiefzin van de leeftijdsgroep boven 55 jaar. Succesvolle ondernemingen dienen te starten met een gezonde financiële basis en oudere ondernemers kunnen putten uit eigen financiële reserves. Oudere ondernemers kunnen terugvallen op ruime professionele en sociale netwerken, zijn resistenter tegen de waan van de dag en hebben allerhande vaardigheden geperfectioneerd in de loop van de tijd.. Ondernemen is extreem tijdsintensief

en vraagt een flinke dosis creativiteit, scherpzinnigheid en stressbestendigheid. Is het geen vorm van typisch Amerikaanse grootheidswaanzin om een onderneming op te richten op de leeftijd dat de gemiddelde Belg een sudoku speelt om alert te blijven? Natuurlijk niet. Mensen voelen zich vooral uitgeblust omwille van de dominante maatschappelijke programmering. Zowel het lichamelijke prestatievermogen als de creativiteit, de finesse en het strategisch inzicht zijn allesbehalve uitgeput vanaf 50 à 60 jaar.

De Iron Man van Hawaii is de ultieme triatlon en tegelijkertijd ook een massa-evenement. De winnaar bij de professionele atleten heeft voor deze uitdaging ongeveer 8u20 nodig. Ter vergelijking, de winnaar in de leeftijdscategorie 60 tot 64 jaar heeft voor dezelfde klus amper twee uur extra nodig, wat neerkomt op 24% meer tijd. De winnaars uit de categorie van het Belgische brugpensioen – 50 tot 54 jaar – doet er maar 12% langer over dan de winnaar. En deze oudere deelnemers combineren hun sportieve hobby met een voltijdse job.

Philip Roth (°1933) schrijft elk jaar een nieuw boek en heel wat regisseurs leveren hun beste werken af op een gevorderde leeftijd. Katsushika Hokusai (1760-1849), de meest befaamde Japanse kunstenaar, maakte zijn beste werken pas na zijn eerste pensioen en vertelde op zijn sterfbed dat hij pas 'een echte schilder' zou kunnen worden mocht hij nog vijf extra levensjaren kunnen krijgen. De stokoude Hokusai zag zichzelf vooral als een leerling en dat is een wijze les voor ieder van ons.

In de Verenigde Staten wordt bijna 30% van de nieuwe ondernemingen opgericht door mensen ouder dan 55 jaar.

Ook grijze ondernemers vergroten de economische koek

Ook de oude Grieken bieden heel wat weerleggingen van onze huidige bizarre ideeën over 'de oude dag'. Naast de wijsgeren die op late leeftijd nog zeer productief waren, was er ook de jonge Alexander de Grote die rond 333 voor Christus de keurtroepen van zijn vader meenam op zijn lange veroveringstocht tot in India. De voorste linie van deze gevechtseenheden werd gevormd door soldaten tussen zestig en zeventig jaar oud. Deze veteranen van de 'zilveren schilden' worden uitgebreid beschreven als een angstaanjagende vechtmachine. Gedreven senioren, probeer ze maar eens te stoppen...

Johan Albrecht
Senior Fellow

Column verschenen in De Tijd van 25 maart

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org